Lietas Nr. C38051316
Lietas arhīva Nr. C-0513-16

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Valkā 2016.gada 30.decembrī

Valkas rajona tiesa
šādā sastāvā: tiesnese S.Dreija **rakstveida procesā** izskatīja civillietu **/pers. J/** maza apmēra **prasības pieteikumā pret /pers. O/ par uzturlīdzekļu piedziņu**.

APRAKSTOŠĀ DAĻA

2016.gada 9.novembrī prasītājs /pers. J/ cēlis tiesā prasību pret atbildētāju /pers. O/ par uzturlīdzekļu piedziņu bērna /pers. A/, dzimušas /datums/, uzturam.

Prasības pieteikumā norādīts, ka meita /pers. A/ dzīvo kopā ar prasītāju, atbildētāja izmanto saskarsmes tiesības ar meitu prasītāja dzīvesvietā. Atbildētāja uzturlīdzekļus bērnam dod nepietiekoši un neregulāri. Uzskata, ka meita jāuztur un jāaudzina abiem vecākiem.

Prasītājs lūdz piedzīt no atbildētājas uzturlīdzekļus bērna uzturam 25% apmērā no minimālās mēneša darba algas katru mēnesi līdz 7 gadu vecumam, bet no septiņu gadu vecuma 30% apmērā katru mēnesi līdz bērna pilngadībai no prasības iesniegšanas dienas, kurus ieskaitīt viņa norēķinu kontā AS „SEB banka". Norādīts, ka nevēlas, lai notiktu uzklausīšana tiesas sēdē.

Atbildētāja tiesas noteiktajā termiņā - līdz 2016.gada 6.decembrim paskaidrojumu par prasības pieteikumu nesniedza.

Tiesa ar 2016.gada 12.decembra lēmumu noteica, ka civillieta izskatāma rakstveida procesā, un par to 2016.gada 13.decembrī paziņojums tika nosūtīts pusēm, norādot, ka tiesa sprieduma norakstu nosūtīs tikai pēc puses rakstveida lūguma.

Par prasības pieteikumu no atbildētājas paskaidrojums saņemts 2016.gada 14.decembrī (pasta zīmogs 13.12.2016.). Atbildētāja paskaidro, ka prasību atzīst daļēji, piekrīt maksāt uzturlīdzekļus 50 EUR mēnesī, jo nepelna tik lielu algu. Norāda, ka jāmaksā 100 EUR par īri, par transportu, lai aizbrauktu pie bērna, jādod bērnam ēst, jāpērk zāles, ja bērns saslimst, kad atrodas pie viņas; ja spēj vienoties ar prasītāju, tad maksā arī par dārziņu, bet čekus nav saglabājusi. Norāda, ka prasītājs nepilda vienošanos un bieži liedz tikties ar bērnu. Vēlas biežāk satikties ar bērnu, kad viņai ir laiks, nevis, kad to nosaka prasītājs. Vēlas uzklausīšanu tiesas sēdē, bet nenorāda tam pamatojumu (norādīto pamatojumu ir nosvītrojusi).

Septiņas dienas pirms paziņotā lietas izskatīšanas laika no pusēm nav saņemti paziņojumi par procesuālo tiesību izmantošanu, kā to pieļauj Civilprocesa likuma 250.^{22} panta otrā daļa.

MOTĪVU DAĻA

Tiesa, pārbaudījusi iesniegtos pierādījumus un novērtējusi tos kopsakarā atzina, ka prasība ir pamatota un apmierināma.

Civilprocesa likuma 250.^{26} pants paredz, ka lietu tiesa var iztiesāt tiesas sēdē, ja saņemts puses pamatots lūgums, un tiesa atzīst to par nepieciešamu.

2016.gada 12.decembrī tiesa lietā pieņēma lēmumu par tās izskatīšanu rakstveida procesā, atzīstot, ka nav nepieciešams to izskatīt tiesas sēdē, tā kā prasītājs un atbildētāja šādu lūgumu uz lēmuma pieņemšanas dienu nebija izteikuši.

Atbildētāja savā paskaidrojumā, kas saņemts pēc minētā lēmuma pieņemšanas, lūgumu par lietas izskatīšanu mutvārdu procesā nav pamatojusi, arī paskaidrojumā norādītie apstākļi, celtie iebildumi par uzturlīdzekļu apmēru tiesas ieskatā nav tādi, kurus nepieciešams pārbaudīt tiesas sēdē un kuri varētu ietekmēt lietas iznākumu.

Tiesa joprojām uzskata, ka nav nepieciešams lietu izskatīt tiesas sēdē un atbildētājas lūgums par uzklausīšanu mutvārdu procesā, kas nav pamatots, ir noraidāms.

No atbildētājas paskaidrojuma saprotams, ka nav atrisināts strīds par viņas un bērna saskarsmes tiesībām, jo prasītājs pušu vienošanos neievēro. Saprotams, ka puses nav vienojušās par izdevumu segšanas kārtību, kad bērns atrodas pie atbildētājas, ja viņa ir devusi uzturlīdzekļus pilnā apmērā.

Tiesa paskaidro, ka strīds par saskarsmes tiesību izmantošanu un ar to saistītajiem izdevumiem nav šīs prasības priekšmets, tāpēc nevar tikt risināts šajā tiesvedībā. Ja puses nespēj strīdu atrisināt labprātīgi, katrai no tām ir tiesības sniegt prasības pieteikumu tiesā savu aizskarto tiesību un ar likumu aizsargāto interešu aizsardzībai.

Tiesa šajā tiesvedībā izskata tikai prasību par uzturlīdzekļu piedziņu.

Lietā noskaidrots, ka bērns /pers. A/ dzimusi /datums/, un viņas vecāki ir /pers. J/ un /pers. O/, dzimusi /pers. O/. To apstiprina pievienotā bērna dzimšanas apliecības kopija.

Lietā nav strīda, ka bērns atrodas prasītāja aprūpē un uzraudzībā.

Saskaņā ar Civillikuma 177.pantu līdz pilngadības sasniegšanai bērns ir vecāku aizgādībā.

Civillikuma 179.pants noteic, ka vecāku pienākums ir samērā ar viņu spējām un mantas stāvokli uzturēt bērnu. Šis pienākums gulstas uz tēvu un māti līdz laikam, kad bērns var pats sevi apgādāt. Pienākums gādāt par bērna uzturēšanu neizbeidzas, ja bērns ir šķirts no ģimenes vai nedzīvo kopā ar vienu no vecākiem vai abiem vecākiem; katram vecākam neatkarīgi no viņa spējām un mantas stāvokļa ir jānodrošina bērnam Ministru kabineta noteiktais minimālais uzturlīdzekļu apmērs.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2013.gada 15.janvāra noteikumiem Nr.37 „Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam", valstī noteiktais minimālais uzturlīdzekļu apmērs bērnam līdz septiņu gadu vecuma sasniegšanai noteikts 25% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, bet no 7 līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai - 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas. Minimālā darba alga 2016.gadā noteikta 370 EUR mēnesī, bet 2017.gadā – 380 EUR mēnesī. Līdz ar to uzturlīdzekļu apmērs bērnam /pers. A/, kura ir četrus gadus veca, līdz 2016.gada 31.decembrim ir 92,50 EUR mēnesī, bet no 2017.gada 1.janvāra – 95 EUR mēnesī, kamēr netiek mainīts minimālās darba algas apmērs un kamēr bērns nav sasniedzis septiņu gadu vecumu.

Tā kā prasītājs bērna uzturēšanai lūdz piedzīt minimālo uzturlīdzekļu apmēru, to maksāšanas pienākumu prasītajā apmērā nosaka Civillikums un Ministru kabineta noteikumi, tiesai nav jāizvērtē pušu mantas stāvoklis un bērnu vajadzības.

Atbildētāja iesniegusi bankas konta izrakstu, kas apstiprina, ka viņa ir devusi uzturlīdzekļus, bet neregulāri un nepietiekamā apmērā. Pēc prasības pieteikuma iesniegšanas viņa prasītājam 15.11.2016. ieskaitījusi meitas uzturam 20 EUR.

Atbildētāja ir iesniegusi pierādījumus par savu darba algu SIA /Nosaukums/, kas 2016.gada oktobrī pēc nodokļu nomaksas bijusi 359,18 EUR.

Tiesa atzīst, ka atbildētājas celtajiem iebildumiem, ka ir mazi ienākumi, lai maksātu uzturlīdzekļus Ministru kabineta noteiktajā minimālajā apmērā, nav nozīmes, jo ar likumu ir noteikts, ka katram vecākam ir jādod savam nepilngadīgajam bērnam uzturlīdzekļi katru mēnesi Ministru kabineta noteiktās minimālās darba algas apmērā, neatkarīgi no vecāka ienākumiem.

Tātad, minimālais uzturlīdzekļu apmērs, kas jādod gan prasītājam, gan atbildētājai savam bērnam, nav apspriežams, un nepastāv iespēja tiesai to samazināt, ja arī vecāka ienākumi ir mazi, vai to nav vispār.

Tiesa uzskata, ka uzturlīdzekļi no atbildētājas piedzenami ar prasības pieteikuma iesniegšanas dienu 2016.gada 9.novembri līdz bērna pilngadībai, un pušu pienākums ir veikt aprēķinus par nesamaksāto uzturlīdzekļu apmēru, ja tāds pastāv.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 3.punktu, prasītājs ir atbrīvots no tiesas izdevumu samaksas, iesniedzot prasības pieteikumu.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 42.panta pirmo daļu, tiesas izdevumi, ja prasītājs no to samaksāšanas bijis atbrīvots, piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos proporcionāli apmierinātajai prasījuma daļai.

Tiesas izdevumi šajā lietā ir valsts nodeva un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi par tiesas dokumentu nosūtīšanu un piegādāšanu.

Prasība tiek apmierināta pilnībā, un atbildētājai būtu jāmaksā valsts nodeva saskaņā ar Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 1.punkta „a" apakšpunktu un 35.panta pirmās daļas 3.punktu – 15% no viena gada uzturlīdzekļu summas 1110 EUR, tas ir 166,50 EUR. Tāpat atbildētājai būtu jāatlīdzina valstij ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 6,12 EUR apmērā.

Civilprocesa likuma 43.panta ceturtā daļa noteic, ka tiesa vai tiesnesis, ievērojot fiziskās personas mantisko stāvokli, pilnīgi vai daļēji atbrīvo to no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos.

Atbildētāja lietā iesniegusi 2016.gada 30.novembrī SIA /Nosaukums/ izdotas izziņas Nr.2 un Nr.3, kas apstiprina, atbildētāja strādā par ceha strādnieci un viņas darba alga pēc nodokļu nomaksas 2016.gada aprīlī bija 0 EUR, maijā 369,11 EUR, jūnijā 29,35 EUR un oktobrī 359,18 EUR. Saprotams, ka darba devējs viņu no darba bijis atbrīvojis, un darba attiecības atkal nodibinātas 03.10.2016..

Lai samaksātu uzturlīdzekļus un tiesas izdevumus, atbildētājai 2017.gada janvārī jāizdod 267,62 EUR un, ja nepastāv uzturlīdzekļu parāds par 2016.gada novembri un decembri, viņai savu ikdienas vajadzību apmierināšanai atliek 91,56 EUR.

Izvērtējusi atbildētājas mantisko stāvokli, tiesa secina, ka uzliekot maksāt tiesas izdevumus, tiktu ievērojami pasliktināts atbildētājas mantiskais stāvoklis, kas ietekmētu bērna iespēju saņemt ar likumu noteiktos uzturlīdzekļus, jo tiesas izdevumu apmērs gandrīz sasniedz pusi ar viņas darba algas.

Tāpēc atbildētāja pilnībā atbrīvojama no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos.

REZOLUTĪVĀ DAĻA

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 43.panta ceturto daļu, 97.,189.-193.,195.,199., 250.^{25}, 250.^{27}, 415.panta pirmo daļu tiesa

n o s p r i e d a :

prasības pieteikumu apmierināt.

Piedzīt no /pers. O/, personas kods /personas kods/, deklarētā dzīvesvieta /adrese/, **par labu /pers. J/**, personas kods /personas kods/, **uzturlīdzekļus** katru mēnesi bērna **/pers. A/**, personas kods /personas kods/, **uzturam 25%** apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas apmēra līdz bērna septiņu gadu vecumam, kas līdz 2016.gada 31.decembrim ir 92,50 EUR mēnesi, un no 2017.gada 1.janvāra - 95 EUR mēnesī, bet no septiņu gadu vecuma sasniegšanas 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas līdz bērna pilngadībai. Uzturlīdzekļu piedziņu sākt no 2016.gada 9.novembra.

Uzturlīdzekļus ieskaitīt /pers. J/ kontā /numurs/ AS „SEB banka".

Atbrīvot pilnībā /pers. O/ no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos.

Spriedumu var pārsūdzēt Vidzemes apgabaltiesā 20 dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas - 2016.gada 30.decembra, ievērojot Civilprocesa likuma 440.^{2}panta nosacījumus. Apelācijas sūdzība iesniedzama Valkas rajona tiesā.

Tiesnese S.Dreija